

ת"פ 16197/09/16 - מדינת ישראל נגד ב.ב., פ.ז., א.א.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 16197-09-16 מדינת ישראל נ' ב' (עצור)

בפיקוח) ואח'

לפני כבוד השופט מרדכי לוי

המאשימה

מדינת ישראל

על ידי עו"ד אלירם גלעם, פמת"א (פלילי)

נגד

הנאשמים

1. ב.ב. (עצור בפיקוח)

על ידי עו"ד חגית רחמני

2. פ.ז. (עציר)

על ידי עו"ד שחר מנדלמן

4. א.א. (עצור בפיקוח)

על ידי עוה"ד אופיר כתבי ותומר אגזדה

גזר דין

בעניינם של נאשמים 1-2 ו-4

פתח דבר

1. על-פי הודאתו, בגדרו של הסדר טיעון, בעובדות כתב האישום המתוקן, הורשע **נאשם 1** בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום המתוקן: עבירה של **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**" או "**החוק**").

על-פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב האישום המתוקן, הורשע **נאשם 2** בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן: עבירה של **חבלה בכוונה מחמירה**, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק, ועבירה של **תקיפה בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 382(א) לחוק.

נאשם 4 הורשע, על-פי הודאתו, בגדרו של הסדר טיעון, בעבירה של **תגרה**, לפי סעיף 191 לחוק.

2. הסדר הטיעון התייחס לתיקון כתב האישום המקורי; וכן לעונש בעניינו של נאשם 4 בלבד, כך שבאי כוח הצדדים עתרו לקבל את המלצת שירות המבחן בעניינו, שתפורט להלן, דהיינו לבטל את הרשעתו ולהטיל עליו של"צ.

עיקרי עובדות כתב האישום המתוקן

3. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, נאשמים 1, 2 ו-א.א. (להלן: "**הקטינה**") הם חברים, כשהקטינה היא בת זוגו של נאשם 1. גם נאשמים 3, 4 וט' (להלן: "**ט**") הם חברים, ולא הייתה היכרות מוקדמת בין שתי

קבוצות החברים.

ביום 22.8.16, בלילה שבין יום ראשון לשני, בילו הנאשמים, ט' והקטינה (כל קבוצה לבדה) במועדון "ג'וגה בר" שברחוב יגע כפיים 1 בתל אביב (להלן: "המועדון").

בעת כניסתו למועדון, נשא עמו נאשם 3 סכין מתקפלת, מוטמנת מתחת לבגדיו. המאבטח בכניסה הבחין בה במהלך הבידוק ולא התיר לו להיכנס למועדון עד אשר יפקיד אצלו את הסכין; הוא התרצה והפקיד את הסכין בידי המאבטח וקיבל אותה חזרה בצאתו.

סמוך לשעה 05:00, עם סגירת המועדון, יצאו נאשמים 1, 2 והקטינה מהמועדון וישבו סמוך לכניסה למועדון. מספר דקות לאחר מכן, יצא מהמועדון נאשם 4, ניגש אל הנאשמים 1, 2 והקטינה ושוחח עמם. מיד לאחר מכן יצאו מהמועדון גם נאשם 3, המצויד בסכין, וט', והם התקרבו לנאשמים 1, 2, 4 ולקטינה.

אז החל דין ודברים בין הצדדים, שבמהרה הפך לקטטה אלימה, שנמשכה מספר דקות ושבמהלכה חבטו הצדדים זה בזה, וכן הקטינה נדחפה והוטחה בעוצמה אל הרצפה. בשלב זה סברו נאשמים 1 ו-2 שנאשם 3 אחז סכין בידו. בהמשך, ובטרם תקפו באמצעות המוט והאבנים, אך לאחר שהצטיידו בהם, נופף לעברם נאשם 3 בסכין.

במהלך הקטטה חבטו הנאשמים זה בזה וכן בקטינה ובט', בין היתר כדלקמן:

(א) נאשם 2 הצטייד באבנים ונאשם 1 במוט, ושניהם תקפו את נאשמים 3, 4 ואת ט' באופן הבא: בזמן שנאשם 2 השליך אבנים על ט' מטווח קצר, בכוונה להטיל בו נכות או מום או לגרום לו חבלה חמורה ופגע בראשו וגרם לו חבלה חמורה, הכה נאשם 1 את נאשמים 3 ו-4 באמצעות המוט שאחז.

(ב) לאחר מכן, נאשמים 1 ו-2 הצטיידו באבנים נוספות והשליכו אותן על נאשמים 3 ו-4 ופגעו בגופם.

(ג) נאשם 1 עקר חלק מרכב שהיה במקום (להלן: "הפנס") והכה באמצעות הפנס את נאשם 4 בגופו, בעת שנאשמים 2 ו-4 התקוטטו ביניהם.

(ד) נאשמים 1 ו-2 הכו באמצעות ידיהם את נאשם 4 ונאשם 2 אף נגח בו מספר פעמים בראשו.

(ה) לפי הנטען בכתב האישום המתוקן, במהלך הקטטה תקף נאשם 3 - אשר כופר בעבירות המיוחסות לו ומשפטו טרם הסתיים - את נאשמים 1, 2 והקטינה; נאשם 3 דקר, באמצעות הסכין שהחזיק, את נאשם 2, בבטנו בחלקה השמאלי העליון ובזרועו השמאלית העליונה, ואת הקטינה בגבה באופן שנפגעו הכליה והכבד שלה והיא נזקקה לניתוח שבמהלכו נכרתה הכליה הימנית שלה.

(ו) לאחר מכן, אחז נאשם 4 את הפנס והכה באמצעותו את נאשם 1 או 2.

כתוצאה מפגיעת האבנים שהשליך נאשם 2, נפגע ט' בראשו ונפל ארצה, בעוד שהנאשמים האחרים המשיכו להתקוטט. ט' פונה לבית החולים והובהל לחדר ניתוח, לניתוח חירום בשבר דחיסה מורכב בגולגולתו ועקב דימום מוחי שנגרם לו מהחבלה, כשהוא מורדם ומונשם. לנאשם 4 נגרמו חבלות כהות בחלק גופו העליון, שברים בעצם האף ופצע חתך בעכוזו.

כתוצאה מהדקירות, נזקק נאשם 2 לניתוח בהרדמה מלאה ולתפירת פצעיו.

עמוד 2

תסקירי שירות המבחן

4. התבקשו תסקירי שירות המבחן על ידי באי-כוחם של נאשמים 1 ו- 4 בלבד.

5. באשר לנאשם 1, צוין בתסקיר, בין היתר, כי הוא בן 22, יליד אריתריאה, הגיע ארצה בגפו בהיותו בן 18, לאחר שסיים, לדבריו, 8 שנות לימוד בארץ מוצאו. הוא שוהה בישראל בהתאם לאשרת שהייה שביום 2.3.16 פג תוקפה ומאז לא חודשה. אין לו קרובי משפחה בארץ, מלבד דודו ודודתו, אשר מפקחים עליו במסגרת מעצר בפיקוח אלקטרוני. הנאשם דיווח כי זו מעורבותו הראשונה בפלילים.

בהתייחסותו של הנאשם לנסיבות העבירה הנוכחית, הוא מסר כי פעל מתוך הגנה עצמית מפני איום ופגיעה מצד חלק מהנאשמים. הוא תיאר כי הגיב בתגובות תוקפניות ואלימות ובהעדר יכולת לבלום אותם, מתוך חוסר שליטה שחש במצב שנוצר ובמיוחד נוכח הסלמתו לאלימות חמורה, והגיב בצורה אימפולסיבית בתגובה לתחושות כעס, דאגה וחוסר אונים, נוכח פציעתם הקשה של זוגתו (הקטינה) ושל חברו, נאשם 2, שנדקרו במהלך האירוע.

שירות המבחן התרשם מבחור צעיר אשר כנראה גדל והתפתח בתנאי מחיה מורכבים, מבחינה רגשית וכלכלית, ומגיל צעיר נדרש להתנהלות הישרדותית ועצמאית, וכן כי הוא מבטא עמדות בעייתיות ביחס לסמכות ובעת האירוע הוא פעל באופן אלים ובלתי מווסת, מתוך חוסר אונים וגם מתוך עמדות הנותנות לגיטימציה לשימוש באלימות במצבים מסוימים ובמיוחד במצבי דחק קיצוניים. יחד עם זאת, שירות המבחן התרשם כי להליכים המשפטיים הנוכחיים יש השפעה מרתיעה לגביו.

באשר לגורמי הסיכון, שירות המבחן ציין את חומרת התנהלותו התוקפנית של נאשם 1, המתוארת בכתב האישום המתוקן, את המורכבות הכרוכה במעמדו בארץ ואת יכולותיו המצומצמות לוויסות דחפים וקבע כי הסיכון שהנאשם עלול לפעול שוב באופן אלים הינו ברמה בינונית ורמת המסוכנות והחומרה של מעשיו במידה ויפעל באלימות עשויה אף היא להיות בינונית.

באשר לגורמי הסיכוי, שירות המבחן התרשם מיכולתו של הנאשם להודות במעשיו ובעבירה ולהכיר באופן מלא באחריותו, התרשם מהחרטה שהביע על מעשיו ומההשפעה המרתיעה של מעורבות גורמי האכיפה והחוק על מצבו, וכן ציין את נכונותו של הנאשם לשתף פעולה עם שירות המבחן.

לנוכח האמור, על אף שהנאשם ביטא נכונות מילולית ראשונית לסיוע מקצועי במצבו, בהעדר מענים טיפוליים בשפת אמו, נוכח חומרת מעשיו ומצבו המשפטי ונוכח הבעייתיות של מעמדו בארץ וחוסר הבהירות לגבי עתידו בישראל, אין בידי שירות המבחן לבוא בהמלצה שיקומית וטיפולית לגביו.

6. באשר לנאשם 4, שירות המבחן ציין, בין היתר, כי הוא בן 42, נשוי, יליד אתיופיה, עלה ארצה בשנת 2008 בהיותו בן 31 ביחד עם אשתו. הוא בעל השכלה של 6 שנות לימוד בארץ מוצאו.

בהתייחסותו לעבירה הנוכחית, הנאשם לקח אחריות על התנהגותו, טען כי נגרר לתוך סיטואציה אלימה ושנהג מתוך הגנה עצמית וחשש לפגיעה ממשית בחייו. הוא הביע חרטה ובושה בעקבות ביצוע העבירה, מבין כי עליו לשאת בעונש על מעשיו והביע נכונות לביצוע של"צ.

שירות המבחן התרשם מהנאשם כאדם נורמטיבי, בעל ערכים ונורמות התנהלות תקינות בדרך כלל וכי הוא ממלא את תפקידו כבעל משפחה באופן מסור ואחראי. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסי חשיבה

והתנהלות אלימים בדרך כלל ופועל להקים אורח חיים מסודר וייתכן כי התקשה להתמודד עם לחץ והשפעה שנוצרו בנסיבות ביצוע העבירה ואף חווה את האירוע כאירוע דחק, בו היה מאוים ועל כן פעל על מנת להשיב לעצמו שליטה ותחושות מוגנות.

באשר לגורמי הסיכון להישנות ביצוע עבירות בעתיד, מבדיקת פרמטרים המתייחסים לתפקודו, לנתוני האישיים, הנפשיים ולהיסטוריה העבריינית, שירות המבחן קבע כי הסיכון שהנאשם עלול לפעול שוב באופן אלים הינו ברמה נמוכה ורמת המסוכנות והחומרה של מעשיו במידה ויפעל באלימות עשויה אף היא להיות נמוכה.

באשר לגורמי סיכוי לשיקום, שירות המבחן שקל את העובדה כי הנאשם נעדר עבר פלילי וכי ההסתבכות הנוכחית חריגה לגביו וכן שקל את ההתרשמות מיכולותיו ומרצונו לתפקוד תקין ואת ההשפעה המרסנת של ההליך המשפטי הנוכחי לגביו.

לאור האמור, שירות המבחן המליץ לשקול את ביטול ההרשעה בדין, לצד הטלת צו של"צ בהיקף של 200 שעות במסגרת "לשובע" בתל אביב בתפקיד עבודות מטבח. לדעת שירות המבחן, יש בענישה קונקרטי-חינוכית זו כדי להציב גבול להתנהגות המותרת ולהדגיש את הפסול והחומרה שבמעשיו של נאשם 4. מכיוון שמדובר באדם צעיר, ללא עבר פלילי, ומזה כשנה מאז ביצוע העבירה לא נפתחו תיקים נוספים לגביו, והרשעתו בפלילים עלולה לפגוע בסיכויי להמשיך להיות מועסק במקום עבודתו הנוכחי וכן עלולה להוות מכשול לבנות את חייו בארץ בעתיד, שירות המבחן המליץ, כאמור, גם על ביטול ההרשעה של הנאשם.

הראיות לעונש

7. במסגרת ראיות המאשימה לעונש, הוגש הרישום הפלילי של נאשם 2 (תע/1). הרישום כולל שתי הרשעות קודמות, האחת מיום 27.2.17 בגין הכשלת מעצר או חיפוש חוקי ובגין תקיפה כדי לגנוב, ונגזר עליו מאסר בפועל לתקופה של 8 חודשים וכן הופעל מאסר מותנה בן 6 חודשים מתיק קודם. ההרשעה השנייה היא מיום 23.12.14, בגין תקיפה וחבלה ממשית על-ידי שניים או יותר, ונגזר עליו מאסר בפועל לתקופה של 5 חודשים וכן מאסר מותנה בן 6 חודשים, שבמשך 3 שנים לא יעבור עבירת אלימות מכל סוג (מאסר מותנה זה כבר הופעל).

יצוין כאן כי הוצהר שאין רישומים פליליים לגבי הנאשמים 1 ו-4.

בנוסף לכך, הוגשו על ידי המאשימה מסמכים רפואיים לגבי הנפגע ט' (תע/2), לגבי הנפגעת-הקטינה (תע/3), לגבי נאשם 3 (תע/4) ולגבי נאשם 4 (תע/5).

כמו כן, העיד מטעם המאשימה נפגע העבירה ט', שהנו נשוי ואב לשלושה ילדים. לדבריו, הוא סובל מסחרחורות, ונקבעה לו נכות מהמוסד לביטוח לאומי, בשיעור של 100%, ככל הנראה באופן זמני. הוא ציין שנפצע בראשו, עבר ניתוח והוא מוזמן מדי פעם לבדיקות מעקב של סי.טי. ולבדיקות נוירולוגיות, ועקב הפציעה הוא אינו מסוגל לעמוד ולעבוד.

מטעם ההגנה הוגשו מסמכים רפואיים לגבי נאשם 2 (נע/1), בגין כך שכאמור הוא נדקר בבטנו השמאלית העליונה ובזרועו השמאלית העליונה.

עיקרי טיעוני המאשימה

8. **ב"כ המאשימה** עתר לכבד את הסדר הטיעון ואת המלצת שירות המבחן בעניינו של **נאשם 4**, בשים לב לכך שהוא נעדר עבר פלילי וכן מכיוון שהתסקיר מפרט נזק קונקרטי שנגרם לו בהיבט המקצועי, בכך שפוטר מעבודתו, וגם מתאר את ההשלכות העתידיות בהיבט זה. כמו כן, במסגרת הקטטה הוא ספג מכות נמרצות ונגרמו לו נזקים. עקב מידת המעורבות שלו באירוע והתסקיר החיובי בעניינו, עתר ב"כ המאשימה לקבל את המלצת שירות המבחן, דהיינו לבטל את הרשעתו ולהטיל עליו צו של"צ.

באשר ל**נאשמים 1 ו-2**, הדגיש ב"כ המאשימה כי האלימות הקיצונית שבה נקטו חרגה מכל פרופורציה; כן הודגש כי גם לאחר שפגעו בבני החבורה השנייה בצורה קשה, הם הלכו שוב, אספו אבנים וחזרו לזירה כמי שמעידים על עצמם שאינם מסתפקים בתוצאה הקשה שנגרמה לנפגע העבירה ט'. ב"כ המאשימה הוסיף כי אם ננתק את המעשים של כל חבורה מהמעשים של החבורה השנייה, אזי העונש צריך להיות שנות מאסר ארוכות.

באשר לסייג ההגנה העצמית, ציין ב"כ המאשימה כי ברור לו שכל צד חש מאוים מהצד השני, בשלב כזה או אחר באירוע. אולם אין להתעלם מכך שכל צד הביא על עצמו במעשיו את התוקפנות של הצד השני, ובהתחשב בכך שממילא נסיבות העבירה בכללותן נלקחות בחשבון במסגרת העונש, המאשימה סבורה שאין הצדקה להפחתה נוספת בעונש בשל הטענה לקרבה לסייג ההגנה העצמית.

ביחס למדיניות הענישה הנהוגה באשר ל**נאשם 2**, הפנה ב"כ המאשימה לפסיקה המתייחסת לענישה בגין העבירה של חבלה בכוונה מחמירה - פסיקה אשר עיקריה יפורטו להלן - תוך שב"כ המאשימה הדגיש כי היא מתייחסת לערכים המוגנים שנפגעו - שלמות הגוף וחיי אדם - וכי הדרך היחידה להלום את מידת הנזק היא באמצעות ענישה כבדה וממושכת, שתעביר מסר חד-משמעי שלפיו אלימות סתמית אשר מביאה לנזקים כה חמורים תביא לענישה קשה ומוחשית.

בע"פ 5476/16 **מדינת ישראל נ' אלהוזייל** (6.4.2017) (להלן: "**עניין אלהוזייל**") התקבל ערעור המדינה על קולת עונשו של המשיב. מתחם הענישה הוחמר והועמד על 5-8 שנים (במקום המתחם של 3-5 שנים שנקבע בבית המשפט המחוזי) ועונשו של המשיב הוחמר ל-57 חודשי מאסר (במקום 45 חודשים שנגזרו עליו בבית המשפט קמא), לצד פיצוי כספי למתלונן בסך 70,000 ש"ח. הוטעם כי המשיב ניסה לכפות את רצונו על המתלונן תוך שימוש באיומים לפגוע בו ולאחר מכן דקר אותו בסכין בבטנו וגרם לו לקרע במעי הגס, שגרר נזקים פיזיים ונפשיים קשים ביותר.

בע"פ 4314/04 **יפים נ' מדינת ישראל** (5.9.2007) (להלן: "**עניין יפים**") נדחה הערעור על חומרת העונש בן 13 שנות מאסר, בגין הרשעתו של המערער בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה - כשבעברו הפלילי אירוע אלים קודם - וזאת לאחר שהמערער חבט בשכנתו מספר פעמים באמצעות כלי מושחז וכתוצאה מכך היא נחבלה קשות בראשה ונגרמו לה מספר רב של חתכים בקרקפת ושברים בגולגולת.

בע"פ 1706/10 **טגאפו נ' מדינת ישראל** (31.1.2011) (להלן: "**עניין טגאפו**") נדחה הערעור על חומרת העונש שהושת על המערערים בגין הרשעתם בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, כשעל המערער 1 נגזרו 4 שנות מאסר ועל המערער 2 נגזרו 4.5 שנות מאסר. במקרה נושא תיק זה פרץ ויכוח בין המערערים לנפגע, בעת בילוי במועדון, ובמהלכו תקפו המערערים את הנפגע, הפילוהו לרצפה והמשיכו להכותו כשהם בועטים בראשו ובגופו מספר פעמים רב ואף הטיחו בראשו פח מתכת.

ביחס למדיניות הענישה הנהוגה באשר ל**נאשם 1**, הפנה ב"כ המאשימה לפסיקה המתייחסת לענישה בגין העבירה

של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, שעיקריה יובאו להלן.

בע"פ 167/13 **אבו זאייד נ' מדינת ישראל** (14.8.2013) (להלן: "**עניין אבו זאייד**") נדחה הערעור על חומרת העונש בן 30 חודשי מאסר, לצד פיצוי המתלוננת בסך 20,000 ש"ח, שהוטל על שתי המערערות בגין חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. באותו עניין תקפו המערערות באכזריות וללא סיבה נוסעת בת 45 שנסעה איתן במונית שירות, בחזרה מבילוי בחוף הים, שבמהלכו שתו אלכוהול.

בע"פ 6484/14 **תלחמי נ' מדינת ישראל** (6.12.2015) (להלן: "**עניין תלחמי**") נדחה הערעור על חומרת העונש בן 21 חודשי מאסר, לצד פיצוי למתלונן בסך 30,000 ש"ח, שהוטל על המערער בגין הרשעתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. המערער הגיע למפעל כדי לקנות סחורה ועקב חילופי דברים עם המתלונן, שעבד במפעל, הרים המערער מהרצפה מוט מתכתי זוויתי עם קצוות מושחזים והטיח אותו לעבר ראשו של המתלונן. המתלונן הגן בידו על ראשו מפני החבטה וכתוצאה מכך נחבל בידו השמאלית.

9. לעמדת המאשימה, **מתחם העונש ההולם** לגבי **נאשם 1** נע בין 24-48 חודשי מאסר בפועל; ומתחם העונש ההולם לגבי **נאשם 2** נע בין 6-11 שנות מאסר בפועל.

10. בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, באשר ל**נאשם 1**, ב"כ המאשימה ציין כי מלבד ההודאה והחיסכון בזמן שיפוטי, אין נתונים נוספים לטובתו. לדבריו, הוא לא עבר הליך טיפולי והוא עתר למקם את עונשו **מעט מתחת לאמצע המתחם**, ובוודאי לא ברף התחתון.

באשר ל**נאשם 2**, ב"כ המאשימה ציין שהוא לא יליד ישראל, בעל עבר פלילי וכן שעבר את העבירה החמורה שבה הורשע כשמאסר על תנאי ריחף מעל ראשו (שבינתיים, כאמור, כבר הופעל בתיק אחר). כמו כן, בעת ביצוע העבירה הנאשם היה נתון בתנאים של "מעצר-בית" בגין עבירה אחרת. ב"כ המאשימה עתר למקם את עונשו של נאשם 2 **בחצי העליון של מתחם הענישה** - בהתחשב בעברו הפלילי, בנזקים החמורים שגרם ובאי יכולתו לשלם פיצוי משמעותי לנפגע העבירה.

עיקרי טיעוני ההגנה

11. **ב"כ נאשם 1** ציינה כי חלקו של הנאשם מתמצה בכך שהוא תקף את נאשם 3, אשר דקר את חברתו של נאשם 1 (הקטינה) וכן את חברו (נאשם 2). החבלות המיוחסות לו, לדבריה, הן שהוא השליך על נאשם 3 אבנים שלא פגעו בו והיכה באמצעות פנס את נאשם 4. היא ציינה כי מי שהתחילו בכל האירוע היו נאשמים 3 ו-4, שניגשו לקטינה וחבטו בה. לטענתה, הנאשם פעל מתוך הגנה עצמית לאיום של חלק מהנאשמים. היא ציינה כי נאשם 1 מגלה אמפתיה לט' וגם לנאשם 3 וכי הוא מצטער וכיום הוא ינהג אחרת בסיטואציה דומה.

ב"כ נאשם 1 הפנתה לתסקיר בעניין הנאשם וציינה כי שירות המבחן התרשם מבחור צעיר שנסיבות חייו הובילו אותו לצורה שבה פעל וכי להליכים המשפטיים יש אלמנט מרתיע.

בנוגע למתחם הענישה, טענה ב"כ נאשם 1 כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לבין שישה חודשי עבודות שירות, תוך שהפנתה למספר פסקי דין וביניהם: ת"פ (מח' ב"ש) 15515-07-15 **מדינת ישראל נ' אזולאי** (5.11.2016), שבו הוטלו 6 חודשי עבודות שירות; ת"פ (מחוזי נצרת) 151/08 **מדינת ישראל נ' דחלה** (30.1.2011), שאף בו הוטלו 6 חודשי עבודות שירות; ת"פ (מחוזי חיפה) 6156/07 **מדינת ישראל נ' עמר**

(13.4.2008), שבו הסתפק בית המשפט במאסר מותנה; ת"פ (מחוזי ב"ש) 8094/08 **מדינת ישראל נ' אלהואשלה** (16.3.2009), שגם בו הסתפק בית המשפט במאסר מותנה על הנאשמות; ע"פ 9062/12 **חבה נ' מדינת ישראל** (10.6.2012), שדן במידת העונש של מי שהורשע בעבירה של הריגה ושבנו נקבע כי איום ממשי על חיי המערער מצדיק הקלה בעונשו של המערער.

ב"כ נאשם 1 עתרה להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם, שנמשכה קרוב ל-8 חודשים, מיום 23.8.16 עד ליום 6.4.17, שבו הועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני, וכי בית המשפט לא יטיל עליו עונש נוסף, הן משום שהוא הביע חרטה ואמפתיה לנפגע והן משום שהתוצאה הייתה חמורה לשני הצדדים וגם לו.

נאשם 1 מסר בדברו בפני בית המשפט כי הוא נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני מזה 3.5 חודשים והוסיף כי הוא מצטער על אשר קרה.

12. **ב"כ נאשם 2** טען כי הנאשמים 1 ו-2 הגיעו לבילוי תמים יחד עם הקטינה, בעוד הנאשם 3 הגיע מצויד בסכין מתקפלת שהוטמנה מתחת לבגדיו. הוא ציין כי מוסכם בסעיף 6 לכתב האישום כי הנאשם 2 חשב שנאשם 3 אחז בסכין. לדבריו, נאשם 3 נופף לעבר נאשמים 1 ו-2 בסכין, כשבשלב זה ברור שנאשמים 1 ו-2 היו מצויים בסכנת חיים אמיתית, ואז התפתח האירוע האלים המתואר בכתב האישום, כשלהערכתו, נאשם 2 נדקר עוד לפני שהוא השליך אבנים כמתואר בכתב האישום. לטענתו, מדובר בקרבה מקסימלית לסייג ההגנה העצמית, על סף ההגנה המלאה; הסנגור הפנה בעניין זה לע"פ 4784/13 **סומך נ' מדינת ישראל** (18.2.2016). כמו כן, הפנה הסנגור לפסקי-דין אחדים, שלטענתו דומים בנסיבותיהם לענייננו ושבהם למתלוננים שם היה חלק בהסלמת האירועים: ע"פ 3120/04 **מדינת ישראל נ' חזיזה** (13.9.2004), שבו הסתפק בית המשפט בעונש של 6 חודשי עבודות שירות בגין הרשעה בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה; ת"פ (מחוזי ת"א) 40127/03 **מדינת ישראל נ' בילאל** (30.9.2003), שאף בו הסתפק בית המשפט בעונש של 6 חודשי עבודות שירות, בגין הרשעה בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות; ת"פ (שלום ראשל"צ) 42492-09-13 **מדינת ישראל נ' עמרד** (28.1.2015) - שבו אישר בית המשפט הסדר טיעון "סגור" והטיל 6 חודשי עבודות שירות על נאשם שהורשע בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות ובעבירה של החזקת סכין.

בנוגע למתחם הענישה, ב"כ נאשם 2 ציין כי בנסיבות החריגות בעניינו של הנאשם, הרף התחתון צריך להיות מספר חודשי מאסר לריצוי בפועל.

באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, ציין ב"כ נאשם 2 כי מדובר בנאשם צעיר בגילו, שנטל אחריות על מעשיו ולו נסיבות חיים קשות. מדובר בנתין אריתראי, שהגיע לבדו לארץ בשנת 2012 כדי לסייע למשפחתו שהגיעה לפת לחם ושהה 9 חודשים במתקן "חולות".

עוד ציין ב"כ נאשם 2 כי הנאשם נפצע באורח מאוד קשה באירוע.

כמו כן, ציין הסנגור שהפסיקה שאליה הפנתה המאשימה אינה מתאימה לענייננו, שכן מדובר בה בתיקים חמורים של אלימות במשפחה, כשנושא הקרבה לסייג ההגנה העצמית אינו רלוונטי בהם.

ב"כ נאשם 2 ביקש אפוא שבית המשפט יגזור על הנאשם עונש מאסר בן חודשים ספורים. כמו כן, הוא ציין כי הנאשם מרצה כיום עונש מאסר בגין הרשעה בבית משפט השלום בתל אביב, וביקש כי כל עונש שייגזר עליו בגין התיק הנוכחי יחפוף את העונש שנגזר עליו שם.

נאשם 2 מסר בדברו בפני בית המשפט כי נגרמו לו חבלות בבטן ובכתף, שמהן הוא סובל עד היום.

13. ב"כ **נאשם 4** הצטרף לבקשת המאשימה לאמץ את המלצות שירות המבחן, דהיינו - לבטל את הרשעת הנאשם ולהטיל עליו של"צ.

דין והכרעה

כללי

14. בהתאם לסעיף 40ב לחוק העונשין, **העיקרון המנחה** בענישה הוא **עקרון ההלימה**, דהיינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

15. **מתחם העונש ההולם** - בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק, בקביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב בעיקרון המנחה, הוא כאמור **עקרון ההלימה**, ולשם כך יתחשב בית המשפט בפרמטרים הבאים: **הערך החברתי שנפגע** מביצוע העבירה **ומידת הפגיעה** בו, **נסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין, **ומדיניות הענישה** הנהוגה [ראו, למשל, ע"פ 2918/13 **דבס נ' מדינת ישראל**, בפסקה 6 (18.7.2013); ע"פ 8641/12 **סעד נ' מדינת ישראל**, בפסקאות 18-29 לחוות דעתו של כב' השופט נ' סולברג (5.8.2013); ע"פ 4741/13 **מדינת ישראל נ' נעאמנה**, בפסקה 13 (10.6.2014)].

16. **גזירת העונש המתאים** - בהתאם לסעיף 40ג(ב) לחוק, בגזירת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב בהתקיימות **נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**, כמפורט בסעיף 40יא לחוק.

כמו כן, רשאי בית המשפט להתחשב בשיקולי **הרתעה אישית** (סעיף 40ו לחוק) ו**הרתעת הרבים** (סעיף 40ז לחוק), ו**בלבד** שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

17. **חריגה ממתחם העונש ההולם** - בהתאם לסעיפים 40ד-ה לחוק, ניתן לחרוג ממתחם העונש ההולם, בין אם לקולה משיקולי שיקום, ובין אם לחומרה משיקולים של הגנה על שלום הציבור.

מן הכלל אל הפרט

מתחמי העונש ההולם

18. העבירות שבהן הורשעו נאשמים 1 ו-2 ונסיבותיהן, כמפורט בעובדות כתב האישום המתוקן, הן חמורות, וכך במיוחד העבירה של חבלה בכוונה מחמירה, שבה הורשע נאשם 2, אשר כידוע העונש המרבי בגינה הוא עשרים שנות מאסר.

19. **הערכים שנפגעו** מביצוע העבירות במקרה דנן הם שלמות גופו של המתלונן וביטחונו, ההגנה על ביטחון הפרט ועל ביטחון הציבור. **מידת הפגיעה בערכים היא גבוהה**.

20. באשר ל**נסיבות הקשורות בביצוע העבירות**, בנסיבות המקרה דנן **אין לקבל את טענות באי-כוח נאשמים 1-2, שהייתה בעניינם קרבה לסייג של הגנה עצמית**.

מקובלת עליי עמדת המאשימה, שלפיהברור שכל צד חש מאוים מהצד השני, בשלב כזה או אחר באירוע, אולם

כל צד הביא על עצמו במעשיו את התוקפנות של הצד השני; וגם לאחר שפגעו בבני החבורה השנייה בצורה קשה, נאשמים 2-1 הלכו שוב, אספו אבנים וחזרו לזירה, כמי שמעידים על עצמם שאינם מסתפקים בתוצאה הקשה שנגרמה לנפגע העבירה ט' על ידי האבנים שנאשם 2 זרק לעברו.

על כן, הגם שנאשמים 2-1 אכן חשו מאוימים בשלב כזה או אחר במהלך האירוע, התנהגותם הייתה חמורה, לא נבעה מהגנה עצמית ואף לא התקרבה לכך. הנאשמים גם יכלו לסגת מהמקום ולא עשו כן.

מכל מקום, בנסיבות הכוללות של האירוע, התנהגותם של נאשמים 2-1 הייתה בלתי נחוצה, בלתי סבירה ובלתי פרופורציונלית לחלוטין, ומכיוון שכך היא כאמור לא התקרבה להגנה עצמית.

21. המקרה דנן מהווה דוגמא לתופעה הפסולה של אלימות קשה, ללא היכרות קודמת, ושל הקלות הבלתי נסבלת של מעשי אלימות חמורים, אשר גרמו נזקים גופניים קשים, בין היתר לט' ולנאשם 2 עצמו, כמפורט בעדותו של ט' ובמסמכים הרפואיים שהוגשו לגביו (תע"2) וכן במסמכים הרפואיים שהוגשו לגבי נאשם 2 (נע"1).

22. בפסיקה הובהר כי בעבירות הנדונות יש צורך בענישה מחמירה ומרתיעה, שתהלום את חומרת העבירות, שתרתיע את הנאשמים ואת הרבים ושתגן על שלום הציבור ועל ביטחונו.

כך, למשל, בע"פ 5576/10 פלוני נ' מדינת ישראל (14.4.2011) ציין כב' השופט ס' ג'ובראן כי:

"תופעה נוראה זו של אלימות קשה וחסרת רחמים מחייבת את כל הגורמים לתת ידם למלחמת חורמה. האלימות מכרסמת ביסודות חברתנו, ועלינו להשיב מלחמה כנגד אלו הנוטלים חירות לפעול באלימות כלפי הזולת. במסגרת מלחמה זו שומה על בתי המשפט להכביד את הענישה על עבריינים אלו. מצווים אנו ליתן ידנו למלחמה העיקשת בתופעת הבריונות שפשטה בארצנו, וידע כל מי שנוטל לעצמו את החירות לנהוג באלימות, כי הוא עלול לשלם על כך בחירותו."

כמו כן, ראו והשוו: ע"פ 2617/14 חמאד נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (27.7.2014); ע"פ 6485/12 גניים נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (13.2.2013); ע"פ 7878/09 מדינת ישראל נ' פלוני (3.8.2010); ע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן, בפסקה 21 (10.11.2009).

23. כפי שיפורט להלן, קיימת פסיקה ענפה בעניין הענישה הראויה בגין העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ובגין העבירה של חבלה בכוונה מחמירה, ובפסיקה קיים מנעד רחב של עונשים, כשברי כי כל מקרה שונה ממשנהו בנסיבותיו הקונקרטיים.

24. הפסיקה שאליה הפנה ב"כ המאשימה, שעיקריה פורטו לעיל, מתייחסת בחלקה למקרים חמורים יותר מהמקרה דנן; כך, למשל, הנסיבות של עניין יפים, ביחס לעבירה של חבלה בכוונה מחמירה שבה הורשע נאשם 2, והנסיבות של עניין אבו זאייד, ביחס לעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות שבה הורשע נאשם 1- היו חמורות במידה רבה מנסיבות המקרה דנן. לעומת זאת, הנסיבות של עניין אלהוזייל ובמיוחד של עניין טגאפו בעניין העבירה של חבלה בכוונה מחמירה (ביחס לנאשם 2) וכן הנסיבות של עניין תלחמי לגבי העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (ביחס לנאשם 1) - קרובות יותר לנסיבות המקרה דנא.

מנגד, רוב **הפסיקה שאליה הפנו באי-כוח נאשמים 1-2** מתייחסת למקרים קלים יותר במידה רבה מהמקרה דן או למקרים שבהם הייתה קרבה לסייג של הגנה עצמית - שלא כמו במקרה דן.

25. להלן אתייחס **לפסיקה נוספת** שממנה ניתן ללמוד על מדיניות הענישה הנהוגה ביחס לעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות וכן ביחס לעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, כדלקמן.

לגבי העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות

בע"פ 4225/16 **מדינת ישראל נ' קאדח** (13.10.2016) התקבל הערעור על קולת עונשם של המשיבים, כך שעונש המאסר בפועל של המשיב 1 (אביהם של המשיבים 2-3) הועמד על 33 חודשים, חלף 24 חודשים, ועונשם של המשיבים 2 ו-3 הועמד על 24 חודשים, חלף 18 חודשים; וזאת, בגין הרשעתם, בין היתר, בגרימת חבלות חמורות למספר מתלוננים. במסגרת פסק-דינו העמיד בית המשפט העליון את מתחם העונש ההולם על 24-48 חודשים, חלף המתחם שנקבע בבית המשפט המחוזי (12-30 חודשים). בתיק זה המשיבים היו נעדרי עבר פלילי והם הודו במסגרת הסדר טיעון. נסיבה נוספת לקולה הייתה גילם של המשיבים 2 (שהיה בן 24) ו-3 (שהיה בן 21) ותסקירים חיוביים של שירות המבחן.

בת"פ (מחוזי נצרת) 40677-06-14 **מדינת ישראל נ' תורג'מן** (5.2.2015) קבע בית המשפט מתחם ענישה של 12-36 חודשי מאסר בפועל, בגין הרשעתו של הנאשם בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ובעבירה של היזק בזדון, והשית על הנאשם 24 חודשי מאסר בפועל. מדובר היה באירוע ספונטני שבמהלכו היכה הנאשם את המתלונן, בעט בו, דרך על ראשו מספר רב של פעמים והיכה בראשו באמצעות כיסא פלסטיק.

לגבי העבירה של חבלה בכוונה מחמירה

בע"פ 7101/15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (10.12.2015) החמיר בית המשפט העליון את עונשם של שני נאשמים, שהורשעו, על-פי הודאתם, בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה ובעבירה של תקיפה, בגין כך שתקפו באלימות קשה את המתלונן, לאחר שהיה שרוע על הקרקע. בנוגע למשיב 1, בית המשפט העליון החמיר את עונשו מ-18 חודשי מאסר בפועל ל-3 שנות מאסר, ואילו עונשו של משיב 2, שהיה קטין בעת המעשה, הוחמר מ-6 חודשי מאסר לשנת מאסר בפועל.

בע"פ 2165/14 **האדיה נ' מדינת ישראל** (21.4.2015) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של המערער, שהורשע, על-פי הודאתו, בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, על חומרת העונש בן 5 שנות מאסר בפועל - בגין כך שהיכה יחד עם חבריו אדם אחר, כנקמה על דקירת בן-דודו על-ידיו.

בע"פ 3293/09 **חטיב נ' מדינת ישראל** (7.9.2009) דחה בית המשפט העליון את ערעורם של שני קרובי משפחה, שהורשעו, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה ושל תקיפה בנסיבות מחמירות. על מערער 1, שהיה הנאשם העיקרי, הוטלו 40 חודשי מאסר, לאחר שתקף יחד עם אחיינו את שלושת המתלוננים באמצעות אבנים, אגרופן וצינור פלסטיק.

26. בנסיבות הכוללות של המקרה דן, **מתחם העונש ההולם** בגין העבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות שבה הורשע **נאשם 1**, נע **בין 18 ל-42 חודשי מאסר** בפועל; ואילו **מתחם העונש ההולם** בגין

העבירות של חבלה בכוונה מחמירה ושל תקיפה בנסיבות מחמירות שבהן הורשע **נאשם 2**, נע בין **3 ל-6 שנות מאסר** בפועל.

גזירת העונש המתאים לנאשמים

27. בעניינם של הנאשמים 1-2, יש להתחשב לקולה בהודאתם בעבירות ובנטילת האחריות מצדם וכן יש להתחשב בגילם הצעיר.

נאשם 1

28. נאשם 1, יליד 1995, היה בן **21 בלבד** במועד ביצוע העבירה, דהיינו "**בגיר-צעיר**".

אמנם, בע"פ 7781/12 פלוני נ' **מדינת ישראל** (25.6.2013) הוטעם כי ל"**בגיר-צעיר**", מגיל 18 עד גיל 24-22 לכל היותר ובמיוחד **עד גיל 21**, יש על דרך הכלל יכולת פחותה לכלכל בתבונה את מעשיו ולהימנע מלקיחת סיכונים ומפעולה פזיזה, במובחן מבגירים מבוגרים יותר; ולפיכך נקבע שם, בדעת רוב, כי בגזירת עונשו של "בגיר-צעיר" יש להתחשב לקולה במאפייניה הייחודיים של קבוצה זו וליתן משקל רב לשיקול השיקום. **אולם**, בפסיקה מאוחרת יותר הובהר כי "**בגיר-צעיר**" אינו מעין "**מונח קסם**" המצדיק כשלעצמו הקלה בעונש וכי כל מקרה ייבחן לגופו, לפי נסיבותיו הקונקרטיות ובהתאם לגיל של הנאשם בעת ביצוע העבירה [ראו: ע"פ 4641/12 פלוני נ' **מדינת ישראל**, בפסקה 15 (20.11.2013); ע"פ 2357/13 רוש נ' **מדינת ישראל**, בפסקאות י"ח-כ' לפסק-דינו של כב' השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין (6.10.2013); ע"פ 2420/15 אבטליון נ' **מדינת ישראל**, בפסקאות 20-21 לפסק-דינו של כב' השופט ס' ג'ובראן (29.11.2015); ע"פ 308/16 נאטור נ' **מדינת ישראל** (7.11.2016), בפסקאות 10-11 לפסק-דינו של כב' השופט ס' ג'ובראן; ע"פ 8487/15 פלוני נ' **מדינת ישראל**, בפסקה 14 לפסק-דינו של כב' השופט צ' זילברטל (8.11.2016)].

כמו כן, **נאשם 1 נעדר כל עבר פלילי**, ובתסקיר שירות המבחן צוין, בין היתר, כי "הסיכון ששוב עלול לפעול באופן אלים הינו ברמה בינונית ורמת המסוכנות והחומרה של מעשיו, במידה ויפעל באלימות, עשויה אף היא להיות בינונית".

נאשם 2

29. נאשם 2, יליד 1991, היה בן 25 במועד האירוע. **לחובתו שתי הרשעות קודמות בעבירות אלימות**, כמפורט בפסקה 7 לעיל, שבגין אחת מהן נגזר עליו עונש מאסר במקביל להיותו עצור בגין תיק זה.

כמו כן, היה תלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה במועד האירוע נושא תיק זה - אשר לא הרתיע את הנאשם (בינתיים הופעל מאסר מותנה זה).

מנגד, כאמור, גם בעניינו של נאשם 2 יש להתחשב לקולה בהודאתו בעבירה ובנטילת האחריות מצדו, ובנוסף לכך יש להתחשב גם בפציעתו הלא-קלה במהלך האירוע.

נאשמים 1-2

30. בנסיבות הכוללות של המקרה דן ובשים לב בראש ובראשונה לעקרון ההלימה וכן לשיקולי החומרה

והקולה דלעיל, החלטתי להטיל על **נאשם 1** מאסר בפועל לתקופה המצויה **בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם** המתייחס לעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות; ועל **נאשם 2** - מאסר בפועל לתקופה המצויה **מעט מתחת לאמצע מתחם העונש ההולם** המתייחס לעבירה של חבלה בכוונה מחמירה.

כמו כן, בנסיבות הכוללות מצאתי לנכון להתחשב בתקופה שבמהלכה היה **נאשם 2**, כאמור, גם אסיר (בגין תיק אחר) ובמקביל היה עצור בגין תיק זה, כך שתנוכה מתקופת המאסר שתושט על הנאשם בגין תיק זה, כמחצית תקופת המאסר המקביל למעצר, שריצה על פי גזר הדין שניתן ביום 27.2.17 בת"פ 30360-03-16 בבית משפט השלום בתל אביב [לעניין זה ראו והשוו: ע"פ 2562/16 **עמר נ' מדינת ישראל** (27.3.2017)].

נאשם 4

31. אשר לעניינו של נאשם 4 - לנוכח העבירה הקלה שבה הורשע, של תגרה, לפי סעיף 191 לחוק העונשין, ובשים לב לעברו הנקי ולחלקו השולי באירוע וכן לכך שהוא עצמו נחבל באופן קשה במהלך האירוע - עמדתם המשותפת של באי-כוח הצדדים, שלפיה יש לאמץ את המלצות שירות המבחן בעניינו, היא סבירה בנסיבות העניין, ועל כן יש לכבדה.

סוף דבר

32. סוף דבר, הנני מטיל על כל אחד מהנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1

א. **20 חודשי מאסר בפועל**, בניכוי תקופת מעצרו מיום 23.8.16 עד ליום 6.4.17;

ב. 18 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום השחרור מהמאסר, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתקופת התנאי עבירת אלימות שהיא פשע;

ג. 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום השחרור מהמאסר, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתקופת התנאי עבירת אלימות שהיא עוון.

נאשם 2

א. **4 שנות מאסר בפועל**. מתקופה זו **תנוכה תקופת מעצרו** בגין תיק זה החל מיום 24.8.16 **פחות ארבעה חודשים** (שהם כמחצית עונש המאסר שריצה במקביל למעצרו, על-פי גזר הדין שניתן ביום 27.2.17 בת"פ 30360-03-16 בבית משפט השלום בתל אביב);

ב. 24 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום השחרור מהמאסר, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתקופת התנאי עבירת אלימות שהיא פשע;

ג. 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום השחרור מהמאסר, והתנאי הוא כי הנאשם עמוד 12

לא יעבור בתקופת התנאי עבירת אלימות שהיא עוון;

כמו כן אני מחייב את הנאשם בתשלום פיצוי למתלונן ט' בסך 20,000 ש"ח.

הפיצוי ישולם למתלונן ט' בתוך 90 יום, על-פי פרטיו של ט' שתעביר המאשימה למזכירות בית המשפט.

נאשם 4

הנני **מבטל בזה את הרשעת הנאשם 4 בעבירה של תגרה**, לפי סעיף 191 לחוק העונשין, ומטיל עליו **200 שעות של"צ**, במסגרת "לשובע" בתל אביב, כהמלצת שירות המבחן בתסקיר מיום 13.7.17.

עותק גזר הדין יועבר לשירות המבחן.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ז' תשרי תשע"ח, 27 ספטמבר 2017, במעמד הצדדים.

מרדכי לוי, שופט